

ΨΗΦΙΣΜΑ (ΕΕ) 2023/1969 ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ**της 10ης Μαΐου 2023****με τις παρατηρήσεις που αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της απόφασης σχετικά με την απαλλαγή όσον αφορά την εκτέλεση του προϋπολογισμού της κοινής επιχείρησης «Ευρωπαϊκοί Σιδηρόδρομοι» (πριν από τις 30 Νοεμβρίου 2021 «κοινή επιχείρηση Shift2Rail») για το οικονομικό έτος 2021**

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ,

- έχοντας υπόψη την απόφασή του σχετικά με την απαλλαγή όσον αφορά την εκτέλεση του προϋπολογισμού της κοινής επιχείρησης «Ευρωπαϊκοί Σιδηρόδρομοι» για το οικονομικό έτος 2021,
 - έχοντας υπόψη το άρθρο 100 και το παράρτημα V του Κανονισμού του,
 - έχοντας υπόψη τη γνωμοδότηση της Επιτροπής Μεταφορών και Τουρισμού,
 - έχοντας υπόψη την έκθεση της Επιτροπής Ελέγχου του Προϋπολογισμού (A9-0090/2023),
- A. λαμβάνοντας υπόψη ότι τον Νοέμβριο του 2021, το Συμβούλιο ενέκρινε τον κανονισμό (ΕΕ) 2021/2085 (η ενιαία βασική πράξη) ⁽¹⁾, με τον οποία συστάθηκε η κοινή επιχείρηση «Ευρωπαϊκοί σιδηρόδρομοι», προς αντικατάσταση της κοινής επιχείρησης Shift2Rail, στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη» για την περίοδο έως τις 31 Δεκεμβρίου 2031·
- B. λαμβάνοντας υπόψη ότι η κοινή επιχείρηση είναι μια σύμπραξη δημόσιου και ιδιωτικού τομέα επιφορτισμένη με τη διαχείριση και τον συντονισμό δραστηριοτήτων έρευνας και καινοτομίας για έναν μείζονα μετασχηματισμό των σιδηροδρομικών συστημάτων στην Ευρώπη· λαμβάνοντας υπόψη ότι οι κύριοι στόχοι της κοινής επιχείρησης περιλαμβάνουν τη συμβολή στην επίτευξη του Ενιαίου Ευρωπαϊκού Σιδηροδρομικού Χώρου, τη διασφάλιση της ταχείας μετάβασης σε έναν πιο ελκυστικό, φιλικό προς τον χρήστη, ανταγωνιστικό, οικονομικά προσιτό, εύκολο στη συντήρηση, αποτελεσματικό και βιώσιμο ευρωπαϊκό σιδηροδρομικό σύστημα, ενσωματωμένο στο ευρύτερο σύστημα κινητικότητας, και τη στήριξη της ανάπτυξης μιας ισχυρής και παγκοσμίως ανταγωνιστικής ευρωπαϊκής σιδηροδρομικής βιομηχανίας·
- Γ. λαμβάνοντας υπόψη ότι τα ιδρυτικά μέλη της είναι η Ένωση, εκπροσωπούμενη από την Επιτροπή, και εταίροι του σιδηροδρομικού κλάδου (βασικοί ενδιαφερόμενοι φορείς, μεταξύ άλλων κατασκευαστές σιδηροδρομικού εξοπλισμού, σιδηροδρομικές εταιρείες, διαχειριστές υποδομών και ερευνητικά κέντρα), με τη δυνατότητα να συμμετάσχουν στην κοινή επιχείρηση και άλλοι φορείς, ως συνδεδεμένα μέλη· λαμβάνοντας υπόψη ότι οι συνεισφορές των άλλων μελών πλην της Ένωσης δεν θα πρέπει να περιορίζονται στην κάλυψη μόνο των διοικητικών δαπανών και της συγχρηματοδότησης που απαιτείται για την υλοποίηση δράσεων έρευνας και καινοτομίας, αλλά θα πρέπει επίσης να αφορούν πρόσθετες δραστηριότητες·
- Δ. λαμβάνοντας υπόψη ότι ο δημοσιονομικός κανονισμός και τα υψηλά πρότυπα διαχείρισης πρέπει να τηρούνται από όλα τα θεσμικά όργανα της Ένωσης·

Γενικά

1. εκφράζει την ικανοποίησή του για το γεγονός ότι οι ετήσιοι λογαριασμοί παρέχουν ακριβοδίκαιη εικόνα, από κάθε ουσιαστική πλευρά, της οικονομικής κατάστασης της κοινής επιχείρησης στις 31 Δεκεμβρίου 2021, των αποτελεσμάτων των πράξεών της, των ταμειακών ροών της και των μεταβολών του καθαρού ενεργητικού για το οικονομικό έτος που έληξε την ημερομηνία αυτή, σύμφωνα με τον δημοσιονομικό κανονισμό της και τους λογιστικούς κανόνες που ενέκρινε ο υπόλογος της Επιτροπής· επισημαίνει επιπλέον, ότι οι πράξεις στις οποίες βασίζονται οι λογαριασμοί είναι, από κάθε ουσιαστική πλευρά, νόμιμες και κανονικές·
2. αναγνωρίζει ότι το πρόγραμμα «Ορίζων Ευρώπη» προβλέπει φιλόδοξους στόχους για την κοινή επιχείρηση, οι οποίοι μπορούν να επιτευχθούν μόνον εάν σχεδιαστούν και εφαρμοστούν αποτελεσματικές λύσεις οι οποίες να αντιμετωπίζουν τις αδυναμίες των συστημάτων εσωτερικού ελέγχου και προετοιμάζουν το έδαφος για τις μελλοντικές προκλήσεις που προκύπτουν από την αύξηση των αρμοδιοτήτων, π.χ. στον τομέα της διαχείρισης ανθρώπινων πόρων και του προγραμματισμού· παρατηρεί, στο πλαίσιο αυτό, ότι οι ιδιαίτερα περίπλοκοι και επαχθείς υπολογισμοί και οι απαιτήσεις υποβολής εκθέσεων εισάγουν σημαντικό κίνδυνο σφάλματος και ζητεί, επομένως, να διερευνηθούν οι δυνατότητες απλοποίησης, όπου αυτό είναι δυνατόν και συμβατό με το υφιστάμενο νομικό πλαίσιο·

⁽¹⁾ Κανονισμός (ΕΕ) 2021/2085 του Συμβουλίου, της 19ης Νοεμβρίου 2021, σχετικά με τη σύσταση των κοινών επιχειρήσεων στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη» και για την κατάργηση των κανονισμών (ΕΚ) αριθ. 219/2007, (ΕΕ) αριθ. 557/2014, (ΕΕ) αριθ. 558/2014, (ΕΕ) αριθ. 559/2014, (ΕΕ) αριθ. 560/2014, (ΕΕ) αριθ. 561/2014 και (ΕΕ) αριθ. 642/2014 (ΕΕ L 427 της 30.11.2021, σ. 17).

3. σημειώνει, για την περίοδο που ορίζεται στον κανονισμό (ΕΕ) 2021/2085, ότι η χρηματοδοτική συνεισφορά της Ένωσης στην κοινή επιχείρηση, συμπεριλαμβανομένων των πιστώσεων ΕΖΕΣ, για την κάλυψη διοικητικών και λειτουργικών δαπανών, ανέρχεται σε ποσό 600 εκατομμυρίων EUR, συμπεριλαμβανομένων τουλάχιστον 50 εκατομμυρίων EUR για τον πυλώνα του συστήματος και ποσού έως 24 εκατομμυρίων EUR για διοικητικές δαπάνες· σημειώνει ότι τα μέλη της κοινής επιχείρησης εκτός της Ένωσης καταβάλλουν, ή μεριμνούν ώστε οι συνιστώσες ή οι συνδεδεμένες οντότητές τους να καταβάλλουν, συνολική συνεισφορά ύψους τουλάχιστον 600 εκατομμυρίων EUR, συμπεριλαμβανομένου ποσού έως 24 εκατομμυρίων EUR για διοικητικές δαπάνες·
4. σημειώνει ότι οι κοινές επιχειρήσεις δεν χρησιμοποιούν έναν εναρμονισμένο ορισμό των «διοικητικών δαπανών», που αποτελεί τη βάση για τον υπολογισμό των χρηματοδοτικών συνεισφορών των μελών τους και προϋπόθεση για την κατάρτιση συγκρίσιμων αριθμητικών στοιχείων· για τον λόγο αυτό, ζητά κοινές κατευθυντήριες γραμμές ώστε να μπορούν όλες οι κοινές επιχειρήσεις να υιοθετήσουν μια εναρμονισμένη προσέγγιση όσον αφορά την ταξινόμηση ορισμένων κατηγοριών διοικητικών δαπανών, όπως οι δαπάνες για διαβουλεύσεις, μελέτες, αναλύσεις, αξιολογήσεις και τεχνική βοήθεια·
5. υπενθυμίζει ότι, προκειμένου να επιτευχθεί κλιματική ουδετερότητα, σημαντικό μέρος του 75 % των εσωτερικών εμπορευματικών μεταφορών που πραγματοποιούνται σήμερα οδικώς θα πρέπει να στραφεί προς τις σιδηροδρομικές και τις εσωτερικές πλωτές μεταφορές· σημειώνει ότι η αυτοματοποιημένη και συνδεδεμένη πολυτροπική κινητικότητα θα διαδραματίσει ολοένα και μεγαλύτερο ρόλο, σε συνδυασμό με έξυπνα συστήματα διαχείρισης της κυκλοφορίας που θα καταστούν δυνατά χάρη στην ψηφιοποίηση·
6. επικροτεί τις προσπάθειες της κοινής επιχείρησης, με βάση τις απαντήσεις της στην απαλλαγή του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου για το 2020, να αναπτύξει περαιτέρω συνέργειες μεταξύ της νέας εταιρικής σχέσης και των υφιστάμενων χρηματοδοτικών μηχανισμών της Ένωσης, συμπεριλαμβανομένων έργων που χρηματοδοτούνται στο πλαίσιο προγραμμάτων της Ένωσης, όπως ο μηχανισμός «Συνδέοντας την Ευρώπη», το σχέδιο «Ψηφιακή Ευρώπη», το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και το Ταμείο Συνοχής, καθώς και το InvestEU· σημειώνει ότι οι προσπάθειες αυτές περιλαμβάνουν δραστηριότητες που σχεδιάζονται για την προώθηση πιθανών συνδέσεων με άλλα προγράμματα της Ένωσης, τη συνεργασία με τα κράτη μέλη στο πλαίσιο της ομάδας εκπροσώπων των κρατών, και τη σύσταση ομάδας ανάπτυξης για τη στήριξη του προσδιορισμού και της ευθυγράμμισης των σχεδίων ανάπτυξης και επενδύσεων με άλλα χρηματοδοτικά μέσα της Ένωσης· υπογραμμίζει ότι είναι σημαντικό να συνεχιστούν οι εργασίες αυτές προκειμένου να επιτευχθεί ένα πιο βιώσιμο, αξιόπιστο και ελκυστικό σιδηροδρομικό σύστημα·
7. χαιρετίζει τη νέα στρατηγική της Επιτροπής για βιώσιμη και έξυπνη κινητικότητα, η οποία δρομολογήθηκε τον Δεκέμβριο του 2020 και περιλαμβάνει πιο συγκεκριμένα ορόσημα για τον σιδηροδρομικό τομέα, με σκοπό την ενίσχυση ενός έξυπνου και βιώσιμου μέλλοντος· σημειώνει ότι το σχέδιο δράσης με 82 πρωτοβουλίες θέτει τα θεμέλια για τον τρόπο με τον οποίο το σύστημα μεταφορών της ΕΕ μπορεί να επιτύχει τον πράσινο και ψηφιακό μετασχηματισμό του και να καταστεί ανθεκτικότερο σε μελλοντικές κρίσεις·
8. επισημαίνει ότι το πρόγραμμα «Ορίζων Ευρώπη» θα πρέπει να συμβάλει στην αύξηση της σιδηροδρομικής κυκλοφορίας υψηλής ταχύτητας κατά 50 % έως το 2030· τονίζει ότι οι προγραμματισμένες συλλογικές μετακινήσεις κάτω των 500 km θα πρέπει να έχουν ουδέτερο ισοζύγιο άνθρακα εντός της Ένωσης, η αυτοματοποιημένη κινητικότητα θα πρέπει να αναπτυχθεί σε μεγάλη κλίμακα, θα πρέπει δε να διπλασιαστεί η σιδηροδρομική εμπορευματική κυκλοφορία έως το 2050· υπενθυμίζει ότι η σιδηροδρομική κυκλοφορία υψηλής ταχύτητας θα πρέπει να τριπλασιαστεί και το πολυτροπικό ευρωπαϊκό δίκτυο μεταφορών (ΔΕΔ-Μ) που είναι εξοπλισμένο για βιώσιμες και έξυπνες μεταφορές με συνδεσιμότητα υψηλής ταχύτητας θα πρέπει να είναι λειτουργικό για το κεντρικό δίκτυο έως το 2030· τονίζει ότι η πλήρης ανάπτυξη του ERTMS έως το 2030 αποτελεί ύψιστη προτεραιότητα·
9. σημειώνει ότι ο ψηφιακός μετασχηματισμός μπορεί να βελτιώσει τα οικοσυστήματα που σχετίζονται με την κινητικότητα και τις μεταφορές· σημειώνει ότι η ψηφιοποίηση μπορεί να βελτιώσει τις περιβαλλοντικές και οικονομικές επιδόσεις και ταυτόχρονα να αυξήσει τα επίπεδα ασφάλειας, συμβάλλοντας στη βελτίωση της ποιότητας ζωής· ζητά πιο προηγμένα επίπεδα αυτοματοποίησης, ταχύτερη και πιο αξιόπιστη συνδεσιμότητα, και ριζικό μετασχηματισμό της διαχείρισης της υπηρεσίας κινητικότητας με δυνατότητα ΤΠ· πιστεύει ότι το κοινό θα μπορούσε επίσης να επωφεληθεί από την ταχεία συνδεσιμότητα στο διαδίκτυο για τους επιβάτες στους περισσότερους σταθμούς και γραμμές, την τηλεματική προσανατολισμένη στον χρήστη, και τη διευκόλυνση της πολυτροπικότητας·
10. επικροτεί τη δέσμευση της κοινής επιχείρησης να διευκολύνει τις δραστηριότητες έρευνας και καινοτομίας για τη δημιουργία ενός ολοκληρωμένου ευρωπαϊκού σιδηροδρομικού δικτύου εκ σχεδιασμού, ώστε να εξαλειφθούν οι φραγμοί στη διαλειτουργικότητα και να διαμορφωθεί ένα έξυπνο, βιώσιμο και ανθεκτικό σιδηροδρομικό σύστημα, με σκοπό να διασφαλιστεί μια εναρμονισμένη προσέγγιση στην εξέλιξη του Ενιαίου Ευρωπαϊκού Σιδηροδρομικού Χώρου ώστε να διασφαλιστεί η συνδεσιμότητα σε ολόκληρη την Ένωση· υπογραμμίζει τη σημασία του να υποστηριχθεί η κοινή επιχείρηση, δεδομένων των πλεονεκτημάτων των σιδηροδρομικών μεταφορών όσον αφορά τις περιβαλλοντικές επιδόσεις και την ασφάλεια·

11. συγχαίρει την κοινή επιχείρηση για τη συνεχή, ενεργό υποβολή εκθέσεων σχετικά με τη συμβολή της στους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών, καθώς και για τη συμβολή της στους στόχους που περιγράφονται στη στρατηγική της Επιτροπής για βιώσιμη και έξυπνη κινητικότητα και την ψηφιακή δεκαετία, γεγονός που μεγιστοποίησε τη δυνητική ευθυγράμμιση της με τους στρατηγικούς στόχους της Ένωσης·
12. υπογραμμίζει τη σημασία της συνεργασίας της κοινής επιχείρησης με τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Σιδηροδρόμων, προκειμένου να διασφαλιστεί η διαλειτουργικότητα για τα έργα που αναπτύχθηκαν·
13. σημειώνει ότι η κοινή επιχείρηση «Ευρωπαϊκοί σιδηρόδρομοι» ξεκίνησε επίσημα να λειτουργεί στις 30 Νοεμβρίου 2021·

Δημοσιονομική και χρηματοοικονομική διαχείριση

14. υπογραμμίζει ότι ο προϋπολογισμός της κοινής επιχείρησης για το 2021 δεν περιλαμβάνει έσοδα ή πιστώσεις αναλήψεων υποχρεώσεων/πληρωμών σε σχέση με τους πόρους της κοινής επιχείρησης που προέρχονται από το πρόγραμμα «Ορίζων Ευρώπη» ή τα ιδιωτικά μέλη της και ότι αποτελείται μόνο από πιστώσεις που σχετίζονται με την κοινή επιχείρηση Shift2Rail και με τα μέλη της κοινής επιχείρησης Shift2Rail·
15. σημειώνει ότι, το 2021, ο προϋπολογισμός της κοινής επιχείρησης «Ευρωπαϊκοί Σιδηρόδρομοι», όπως εγκρίθηκε τελικά και ο οποίος περιλαμβάνει αδιάθετες πιστώσεις από προηγούμενα έτη, τις οποίες η κοινή επιχείρηση ενέγραψε εκ νέου στον προϋπολογισμό του τρέχοντος έτους, έσοδα για ειδικό προορισμό και ανακατανομές στο επόμενο έτος, ανήλθε σε 13,625 εκατομμύρια EUR (84,1 εκατομμύρια EUR το 2020) σε πιστώσεις αναλήψεων υποχρεώσεων και 68,440 εκατομμύρια EUR (75,8 εκατομμύρια EUR το 2020) σε πιστώσεις πληρωμών·
16. εκφράζει την ικανοποίησή του για το γεγονός ότι, στα τέλη του έτους 2021, η κοινή επιχείρηση είχε εκτελέσει το 100 % των πιστώσεων αναλήψεων υποχρεώσεων που είχαν διατεθεί στον ενεργό προϋπολογισμό της, όπου περιλαμβάνονται δαπάνες προσωπικού και διοικητικές δαπάνες και διότι οι πιστώσεις πληρωμών εκτελέστηκαν σε ποσοστό έως και 85 % των ενεργητικών κεφαλαίων· σημειώνει ότι η εκτέλεση σε σύγκριση με τον πλήρη προϋπολογισμό της κοινής επιχείρησης, συμπεριλαμβανομένων των αχρησιμοποίητων πιστώσεων που δεν απαιτήθηκαν κατά το τρέχον έτος, ήταν 100 % σε πιστώσεις αναλήψεων υποχρεώσεων και 63 % σε πιστώσεις πληρωμών·
17. σημειώνει ότι, στα τέλη του 2021, τα μέλη από τον ιδιωτικό τομέα συνεισέφεραν επικυρωμένα συνολικά 189,6 εκατομμύρια EUR, εκ των οποίων 10,5 εκατομμύρια EUR σε μετρητά, 179,1 εκατομμύρια EUR σε επικυρωμένες συνεισφορές σε είδος, και επιπλέον συνολική συνεισφορά σε είδος για πρόσθετες δραστηριότητες ύψους 208,8 εκατομμυρίων EUR, σε σύγκριση με τη συνολική εισφορά της Ένωσης σε χρήμα ύψους 339,2 εκατομμυρίων EUR·
18. σημειώνει ότι τον Απρίλιο του 2021 η κοινή επιχείρηση δημοσίευσε τελική πρόσκληση υποβολής προτάσεων για το πρόγραμμα «Ορίζων 2020»· σημειώνει ότι, με αυτήν την πρόσκληση, στα τέλη του 2021, η κοινή επιχείρηση είχε δεσμεύσει σχεδόν 385,5 εκατομμύρια EUR από τη μέγιστη συνεισφορά της ΕΕ για υπογραφείσες συμφωνίες επιχορήγησης και συμβάσεις στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων 2020», εκ των οποίων μένουν να καταβληθούν περίπου 96,4 εκατομμύρια EUR (το 25 %) στα προσεχή έτη· σημειώνει επιπλέον ότι τα ιδιωτικά μέλη είχαν αναλάβει τη νομική δέσμευση να παράσχουν συνεισφορές σε είδος ύψους 572,6 εκατομμυρίων EUR·
19. επισημαίνει ότι η κοινή επιχείρηση εκτέλεσε το 100 % του προϋπολογισμού ανάληψης υποχρεώσεων που ήταν διαθέσιμος για έργα του προγράμματος «Ορίζων 2020»· σημειώνει ότι το ποσοστό εκτέλεσης για τον διαθέσιμο επιχειρησιακό προϋπολογισμό πληρωμών της κοινής επιχείρησης για το 2021, συμπεριλαμβανομένων των αδιάθετων επιχειρησιακών πιστώσεων που ανακατανεμήθηκαν, μειώθηκε στο 61 % (έναντι 76 %)· αντιλαμβάνεται ότι η κατάσταση αυτή οφειλόταν κυρίως στην κακή ποιότητα των τεχνικών εκθέσεων των δικαιούχων ή στην ανάγκη να ζητηθούν από τους δικαιούχους πρόσθετα στοιχεία που να αποδεικνύουν την επίτευξη των αποτελεσμάτων των έργων· ζητά από την κοινή επιχείρηση να διερευνήσει το ενδεχόμενο χρήσης οποιωνδήποτε πρόσθετων μέσων για τη διευκόλυνση των κανόνων υποβολής εκθέσεων σχετικά με την επίτευξη των αποτελεσμάτων των έργων, προκειμένου να αποφευχθούν καθυστερήσεις στο μέλλον· σημειώνει, επιπλέον, ότι οι περισσότερες πληρωμές της κοινής επιχείρησης αφορούσαν κατ' αποκοπήν ποσά που καταβλήθηκαν για δέσμες εργασιών στο πλαίσιο των έργων, οι οποίες υλοποιήθηκαν ορθά από πολλαπλούς δικαιούχους· σημειώνει, συνεπώς, ότι η καθυστέρηση ακόμη και ενός δικαιούχου μόνο επηρεάζει την πληρωμή ολόκληρου του κατ' αποκοπήν ποσού στο πλαίσιο συγκεκριμένης δέσμης εργασιών·
20. σημειώνει ότι η κοινή επιχείρηση πραγματοποίησε με επιτυχία περισσότερες από 70 πληρωμές που αφορούσαν επιχειρησιακές προσκλήσεις υποβολής προσφορών και συμφωνίες επιχορήγησης συνολικού ύψους 39,3 εκατομμυρίων EUR· σημειώνει ότι η κοινή επιχείρηση τόνισε στο διοικητικό συμβούλιο τη σημασία της ποιότητας των εκθέσεων των δικαιούχων και την ανάγκη συμμόρφωσης των δικαιούχων και/ή των αναδόχων με τις προθεσμίες και ότι, τον Νοέμβριο του 2021, ενημέρωσε το

διοικητικό συμβούλιο ότι, λόγω των καθυστερήσεων των δικαιούχων στην υποβολή των αιτήσεων πληρωμών και των σχετικών εγγράφων, πιστώσεις πληρωμών ύψους περίπου 17,5 εκατομμυρίων EUR θα παρέμεναν αδιάθετες στα τέλη του έτους· σημειώνει, επιπλέον, ότι η κοινή επιχείρηση χρειάστηκε να μεταφέρει το ποσό αυτό στις αδιάθετες πιστώσεις προκειμένου να εγγραφεί εκ νέου στις πιστώσεις πληρωμών για το 2022· σημειώνει ότι, κατά την άποψη της κοινής επιχείρησης, με την ανακατανομή αυτή επιτεύχθηκε ποσοστό εκτέλεσης των επιχειρησιακών πληρωμών (επιχειρησιακές δαπάνες) 84 %.

Επιδόσεις

21. εκφράζει την ικανοποίησή του διότι κατά τη διάρκεια του 2021 η κοινή επιχείρηση σημείωσε περαιτέρω πρόοδο όσον αφορά την υλοποίηση του προγράμματος Shift2Rail, μολονότι οι επιχειρησιακές δραστηριότητες επηρεάστηκαν από την πανδημία της COVID-19, καθυστερώντας κι άλλο τις εκροές του προγράμματος κατά 6 επιπλέον μήνες περίπου σε σύγκριση με τις καθυστερήσεις του 2020, ιδίως λόγω του αυξημένου αριθμού επιτόπιων δραστηριοτήτων επιδείξης που ήταν ενεργές το 2021· σημειώνει με ικανοποίησή ότι το ισχύον σύστημα εσωτερικού ελέγχου έχει εξασφαλίσει αποτελεσματική και αποδοτική χρηστή δημοσιονομική διαχείριση·
22. σημειώνει ότι το 2021 η κοινή επιχείρηση χορήγησε και υπέγραψε 2 επιχορηγήσεις συνολικής αξίας 2,34 εκατομμυρίων EUR, στους τομείς «αντίκτυπος και οφέλη της έρευνας και καινοτομίας ώστε να γίνουν οι σιδηρόδρομοι ελκυστικοί για τους ενδιαφερόμενους» και «καινοτομία ψηφιακού αυτοματοποιημένου ζευκτήρα για το ευρωπαϊκό πρόγραμμα υλοποίησης»·
23. επισημαίνει ότι, έως τα τέλη του 2021, το πρόγραμμα Shift2Rail είχε επιτύχει βασικά ορόσημα όσον αφορά την υλοποίηση του προγράμματος, με σχεδόν όλους τους πόρους της κοινής επιχείρησης Shift2Rail να έχουν δεσμευτεί για τις δραστηριότητες του προγράμματος και με όλες τις προγραμματισμένες δραστηριότητες που σχετίζονται με το καινοτόμο πρόγραμμα/τις διασταυρούμενες δραστηριότητες να εξελίσσονται σε χρηματοδοτούμενα έργα· εκτιμά το γεγονός ότι, κατά μέσο όρο, σχεδόν το 75 % του προγράμματος έχει υλοποιηθεί με σκοπό την επίτευξη του επιπέδου τεχνολογικής ετοιμότητας 6/7 ⁽²⁾ επιχειρησιακών επιδείξεων προγραμματισμένων να ολοκληρωθούν κατά τη διάρκεια του 2023· σημειώνει, συνολικά, ότι, σύμφωνα με εκτιμήσεις, η συνολική αξία για τις δραστηριότητες που πραγματοποιήθηκαν το 2021 ανέρχεται σε 123,5 εκατομμύρια EUR, εκ των οποίων 113,6 εκατομμύρια EUR από μέλη άλλα από την Ένωση·
24. σημειώνει ότι, κατά τη διάρκεια του 2021, η κοινή επιχείρηση αξιολόγησε τις δραστηριότητές της στον τομέα της έρευνας και της καινοτομίας μέσω τρίτης διαδικασίας ελέγχου· σημειώνει ότι η διαδικασία αυτή έλαβε υπόψη τα παραδοτέα και τις εκθέσεις που υποβλήθηκαν στο πλαίσιο της ετήσιας επανεξέτασης των ενεργών έργων που συντονίζονται από άλλο μέλος της κοινής επιχείρησης Shift2Rail (Ένωση και συνδεδεμένα μέλη)· η κοινή επιχείρηση διασφάλισε επίσης, μέσω αυτής της διαδικασίας, την ορθή εφαρμογή των συστάσεων που διατυπώθηκαν κατά την προηγούμενη αξιολόγηση της πύλης ελέγχου· σημειώνει ότι το συνολικό αποτέλεσμα είναι ότι το πρόγραμμα επωφελήθηκε από την εν λόγω ανάδραση, η οποία βασίστηκε επίσης σε εξωτερική εμπειρογνομosύνη·

Προσωπικό και σύναψη συμβάσεων

25. σημειώνει ότι, λόγω των εν εξελίξει/εκκρεμών προσλήψεων, στις 31 Δεκεμβρίου 2021 υπήρχαν 19 μέλη του προσωπικού, συμπεριλαμβανομένου ενός αποσπασμένου εθνικού εμπειρογνώμονα· σημειώνει ότι, σύμφωνα με τον πίνακα προσωπικού της κοινής επιχείρησης, οι θέσεις θα έπρεπε να ήταν 23 στα τέλη του 2021·
26. σημειώνει ότι, λόγω της έναρξης λειτουργίας της κοινής επιχείρησης «Ευρωπαϊκοί σιδηρόδρομοι» από τις 30 Νοεμβρίου 2021, ο πίνακας προσωπικού παρέμεινε εκείνος που εγκρίθηκε στο πλαίσιο της κοινής επιχείρησης Shift2Rail· σημειώνει ότι το διοικητικό συμβούλιο ενέκρινε τον νέο πίνακα προσωπικού μόλις την 1η Μαρτίου 2022·
27. σημειώνει, με βάση την ετήσια έκθεση δραστηριοτήτων, ότι οι δαπάνες προσωπικού χρησιμοποιήθηκαν κυρίως για τους μισθούς του προσωπικού της κοινής επιχείρησης· σημειώνει, επιπλέον, ότι η κοινή επιχείρηση έκανε επίσης χρήση εξωτερικής στήριξης για να καλύψει τα κενά κατά τη διαδικασία προσλήψεων που προκλήθηκε από την εναλλαγή προσωπικού και για να αντιμετωπίσει τον σημαντικό φόρτο εργασίας που οφείλεται στις δραστηριότητες της κοινής επιχείρησης·

(²) Επίπεδο τεχνολογικής ετοιμότητας που φθάνει τουλάχιστον το 6 — τεχνολογία που επιδεικνύεται στο σχετικό περιβάλλον.

28. σημειώνει με ανησυχία ότι το μέσο ετήσιο ποσοστό προσωρινά απασχολούμενου προσωπικού παρέμεινε υψηλό, αντιπροσωπεύοντας το 18 % του μόνιμου και λοιπού προσωπικού· υπενθυμίζει ότι ο μεγάλος αριθμός συμβασιούχων υπαλλήλων τείνει να αυξήσει σημαντικά το ποσοστό εναλλαγής του προσωπικού της κοινής επιχείρησης και αποσταθεροποιεί περαιτέρω την κατάσταση όσον αφορά τη στελέχωση· τονίζει, επιπλέον, ότι η χρήση προσωρινού προσωπικού θα πρέπει να παραμείνει προσωρινή λύση, διότι διαφορετικά μπορεί να επηρεάσει αρνητικά τις συνολικές επιδόσεις της κοινής επιχείρησης, μεταξύ άλλων σε σχέση με τη διατήρηση των βασικών ικανοτήτων, τη σαφήνεια των διαύλων λογοδοσίας, το ενδεχόμενο δικαστικών διαφορών και την αποδοτικότητα του προσωπικού· υπενθυμίζει ότι η κοινή επιχείρηση θα πρέπει να αναπτύξει ένα τυποποιημένο μοντέλο ή καθοδήγηση σχετικά με την εκτίμηση των αναγκών σε προσωπικό (και σε βασικές ικανότητες), με σκοπό τη βελτιστοποίηση της χρήσης των ανθρώπινων πόρων·
29. εκφράζει τη λύπη του διότι το 2021 η εναλλαγή προσωπικού εξακολούθησε να είναι υψηλή, καθώς ορισμένοι υπάλληλοι και ένας αποσπασμένος εθνικός εμπειρογνώμονας αποχώρησαν από την κοινή επιχείρηση· σημειώνει ότι αυτό οφείλεται, εκτός από άλλες πτυχές, στο γεγονός ότι άλλες κοινές επιχειρήσεις της Ένωσης είναι σε θέση να προσφέρουν θέσεις έκτακτων υπαλλήλων αντί θέσεων συμβασιούχων υπαλλήλων· ζητά να ενταθούν οι προσπάθειες όσον αφορά το ανθρώπινο δυναμικό προκειμένου να ελαχιστοποιηθεί η εναλλαγή προσωπικού·
30. εκφράζει την ικανοποίησή του για το γεγονός ότι, όπως συνέβαινε ήδη από το 2020, η κοινή επιχείρηση συνέχισε και το 2021 να ακολουθεί την προσέγγιση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την αντιμετώπιση της πανδημίας της COVID-19, εφαρμόζοντας ειδικά μέτρα για την προστασία του προσωπικού· σημειώνει ότι, συγκεκριμένα, τούτο διασφαλίστηκε με την εφαρμογή ρυθμίσεων τηλεργασίας και, κατά την επιτόπια εργασία, με τον περιορισμό της σωματικής επαφής μεταξύ συναδέλφων και με τη χρήση μέτρων προστασίας· εκφράζει την ικανοποίησή του διότι η κοινή επιχείρηση προσπάθησε να αντιμετωπίσει τις αρνητικές επιπτώσεις που είχε η πανδημία της COVID-19 στην ψυχική υγεία του προσωπικού, θεσπίζοντας ήδη από το 2020 ένα πρόγραμμα ευεξίας·
31. σημειώνει, με βάση την ετήσια έκθεση δραστηριότητας για το 2021, όσον αφορά την ισόρροπη εκπροσώπηση των φύλων, ότι η κοινή επιχείρηση έχει χαμηλότερο ποσοστό γυναικών στο διοικητικό συμβούλιο σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος, δηλαδή 10 % και 13 % αντίστοιχα, λαμβανομένων υπόψη των αναπληρωματικών μελών του διοικητικού συμβουλίου, με ποσοστό γυναικών στην ομάδα εκπροσώπων και στην επιστημονική επιτροπή 33 %, όπως το 2019 και το 2020· εκφράζει τη λύπη του διότι οι αριθμοί αυτοί μειώνονται ή παραμένουν στάσιμοι σε σύγκριση με προηγούμενα χρόνια και ζητά να καταβληθούν αυξημένες προσπάθειες όσον αφορά την ισορροπία των φύλων·
32. σημειώνει ότι, όσον αφορά την υλοποίηση των δραστηριοτήτων των σχετικών με τις δημόσιες συμβάσεις, η κοινή επιχείρηση έχει ευθυγραμμιστεί με τις αρχές του δημοσιονομικού κανονισμού της ΕΕ και τις κατευθυντήριες γραμμές που παρέχονται στον οδηγό της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τις δημόσιες συμβάσεις· σημειώνει ότι αυτό είχε ως αποτέλεσμα την υλοποίηση δραστηριοτήτων με τις πλέον συμφέρουσες από οικονομική άποψη προσφορές· σημειώνει ότι οι τιμές που έχουν καθοριστεί για τις διάφορες διαδικασίες σύναψης συμβάσεων, οι οποίες είναι χαμηλότερες από οποιοδήποτε επίπεδο σημαντικότητας αν λάβουμε υπόψη τη συνολική αξία των δραστηριοτήτων έρευνας και καινοτομίας και του προγράμματος, προκύπτουν από τις συλλογικές γνώσεις του εμπλεκόμενου προσωπικού και από την πείρα του σε προηγούμενους ιδιωτικούς και δημόσιους οργανισμούς·
33. σημειώνει, σε συνέχεια των παρατηρήσεων του Ελεγκτικού Συνεδρίου, ότι η κοινή επιχείρηση συμφωνεί να καταβάλλει τις συνταξιοδοτικές εισφορές του εργοδότη της σύμφωνα με τον υπολογισμό που θα παρέχουν οι υπηρεσίες της Επιτροπής, μόλις επιβεβαιωθούν οι νομικές πτυχές, και καλεί την Επιτροπή να λάβει μέτρα για την αποφυγή παρόμοιων ζητημάτων στο μέλλον· καλεί την κοινή επιχείρηση να μην περιμένει τον τελικό υπολογισμό των εκκρεμών εισφορών, αλλά να λάβει υπόψη την υποχρέωση αυτή κατά τον σχεδιασμό του μελλοντικού προϋπολογισμού της, π.χ. μέσω αντίστοιχης συσώρευσης συνταξιοδοτικών εισφορών·
34. συγχαίρει την κοινή επιχείρηση καθώς προσδιόρισε βασικούς στόχους για την ενίσχυση του ρόλου των σιδηροδρόμων στο σύστημα μεταφορών στο πλαίσιο του πολυετούς προγράμματος δράσης της, προκειμένου να μεγιστοποιηθεί η συμβολή του στην επίτευξη των στόχων της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας·
35. επαινεί, για το έτος 2021, τη συνεχιζόμενη εποπτεία, από το γραφείο προγράμματος, της υλοποίησης 105 έργων και επιχειρησιακών συμβάσεων του προγράμματος Shift2Rail, που έχουν ανατεθεί και υπογραφεί από το 2016, με εκτιμώμενη συνολική αξία 805,1 εκατομμυρίων EUR για έρευνα και ανάπτυξη·
36. σημειώνει ότι η κοινή επιχείρηση διαδραμάτισε ενεργό ρόλο στην προβολή του τομέα κατά τη διάρκεια του Έτους Σιδηροδρόμων 2021·
37. επαινεί τη συνεχιζόμενη υποβολή εκθέσεων από την κοινή επιχείρηση, από το 2018, σχετικά με τη συμβολή της στην επίτευξη των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών·

38. σημειώνει τις συνεχιζόμενες επιπτώσεις της πανδημίας της COVID-19 στις δραστηριότητες της κοινής επιχείρησης, της προηγούμενης επιχείρησης, και στον σιδηροδρομικό τομέα εν γένει, και τις επακόλουθες περαιτέρω καθυστερήσεις σε ορισμένες από τις εκροές του προγράμματος, όπως αναφέρεται στην ετήσια έκθεση δραστηριοτήτων της κοινής επιχείρησης· εφιστά την προσοχή στο γεγονός που επισημάνθηκε από την κοινή επιχείρηση, ότι η πανδημία της COVID-19 θα συνεχίσει να επηρεάζει ορισμένες δραστηριότητες στον σιδηροδρομικό τομέα, ακόμη και μετά την υποχώρηση των σοβαρότερων επιπτώσεών της· συγχάριε, συνεπώς, την κοινή επιχείρηση και την ενθαρρύνει να συνεχίσει τη λεπτομερή ανάλυση κινδύνου και τα σχέδια μετριασμού που έχουν εκπονηθεί από την ομάδα προγράμματος και τους συντονιστές έργων της από την έναρξη της πανδημίας της COVID-19·

Εσωτερικός λογιστικός έλεγχος

39. σημειώνει ότι η υπηρεσία εσωτερικού λογιστικού ελέγχου της Επιτροπής επιβεβαίωσε ότι, το 2021, δεν υπήρξε υποβάθμιση της ατομικής αντικειμενικότητας και σίγουρα όχι λόγω συγκρούσεων συμφερόντων, περιορισμών του πεδίου εφαρμογής, περιορισμών στην πρόσβαση σε αρχεία, προσωπικού και ιδιοτήτων, ή περιορισμών πόρων·
40. σημειώνει ότι, εν συνεχεία της εκτίμησης κινδύνου που διενήργησε στην κοινή επιχείρηση κατά τη διάρκεια του 2020, ο εσωτερικός ελεγκτής κατάρτισε το στρατηγικό σχέδιο εσωτερικού ελέγχου για την περίοδο 2021-2023· σημειώνει ότι, το τελευταίο τρίμηνο του 2021, η κοινή επιχείρηση παρείχε στην υπηρεσία εσωτερικού λογιστικού ελέγχου ενημέρωση σχετικά με τις εσωτερικές και εξωτερικές εξελίξεις που επηρεάζουν τις δραστηριότητές της, καθώς και σχετικά με την επικαιροποιημένη εκδοχή της του μητρώου κινδύνων· σημειώνει ότι η υπηρεσία εσωτερικού λογιστικού ελέγχου θα λάβει υπόψη τη συμβολή αυτή κατά την προετοιμασία του προγραμματισμού των ελεγκτικών εργασιών της για το 2022 και για την κατάρτιση της επόμενης διεξοδικής αξιολόγησης κινδύνου και του στρατηγικού σχεδίου εσωτερικού ελέγχου της κοινής επιχείρησης·
41. σημειώνει ότι το 2021 η υπηρεσία εσωτερικού λογιστικού ελέγχου ξεκίνησε «έλεγχο σχετικά με την εκτέλεση και το κλείσιμο των επιχορηγήσεων στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων 2020» με στόχο την αξιολόγηση της επάρκειας του σχεδιασμού και της αποδοτικότητας και αποτελεσματικότητας των εσωτερικών ελέγχων που εφαρμόζονται στην κοινή επιχείρηση για την υλοποίηση και το κλείσιμο των συμφωνιών επιχορήγησης στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων 2020»· καλεί την κοινή επιχείρηση να απαντήσει στην αρμόδια για την απαλλαγή αρχή σχετικά με τα πορίσματα του ελέγχου·

Εσωτερικός έλεγχος

42. επισημαίνει ότι, το 2020, η κοινή επιχείρηση ενέκρινε αναθεωρημένο πλαίσιο εσωτερικού ελέγχου και ότι μια πρώτη ετήσια αυτοαξιολόγηση του αναθεωρημένου πλαισίου εσωτερικού ελέγχου διενεργήθηκε το πρώτο τρίμηνο του 2021 προκειμένου να αξιολογηθεί η συμμόρφωση και η αποτελεσματικότητα των εσωτερικών ελέγχων, με αναδρομή στο 2020, καθώς και με αποτύπωση της τρέχουσας κατάστασης στις δραστηριότητες εσωτερικού ελέγχου που υπήρχαν εκείνη την περίοδο·
43. σημειώνει ότι, ομοίως, το πρώτο τρίμηνο του 2022 διενεργήθηκε νέα ετήσια αξιολόγηση του πλαισίου εσωτερικού ελέγχου για την αξιολόγηση της κατάστασης το 2021 τόσο στο επίπεδο των 17 επιμέρους αρχών του, 5 συνιστωσών, όσο και από τη σκοπιά του πλαισίου στο σύνολό του· σημειώνει ότι η αξιολόγηση αυτή διενεργήθηκε με βάση 53 δείκτες και έλαβε υπόψη όλες τις σχετικές πληροφορίες που ήταν διαθέσιμες εκείνη την εποχή, συμπεριλαμβανομένων των αποτελεσμάτων προηγούμενων εσωτερικών/εξωτερικών ελέγχων και των αρχείων στο μητρώο εξαιρέσεων και περιστατικών μη συμμόρφωσης της κοινής επιχείρησης· σημειώνει, κατόπιν δέουσας αξιολόγησης, ότι δεν εντοπίστηκαν σχετικές αστοχίες στους εσωτερικούς ελέγχους· σημειώνει ότι διαπιστώθηκε η τήρηση και ικανοποιητική λειτουργία όλων των επιμέρους αρχών του πλαισίου εσωτερικού ελέγχου και των συνιστωσών του·
44. σημειώνει, βάσει της έκθεσης του Ελεγκτικού Συνεδρίου, ότι, όσον αφορά τις πληρωμές στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων 2020», υπεύθυνη για τη διενέργεια κατασταλτικού ελέγχου είναι η κοινή υπηρεσία λογιστικού ελέγχου της ΓΔ RTD της Επιτροπής· σημειώνει ότι, βάσει των αποτελεσμάτων του κατασταλτικού ελέγχου που ήταν διαθέσιμα στα τέλη του 2020, η κοινή επιχείρηση ανέφερε αντιπροσωπευτικό ποσοστό σφάλματος ύψους 2,3 % (2,9 % το 2020) και υπολειπόμενο ποσοστό σφάλματος 1,6 % (1,99 % το 2020) για τα έργα του προγράμματος «Ορίζων 2020» (εκαθαρισίες και τελικές πληρωμές)·
45. σημειώνει ότι το Ελεγκτικό Συνέδριο προέβη σε έλεγχο τυχαίου δείγματος πληρωμών του προγράμματος «Ορίζων 2020» που πραγματοποιήθηκαν το 2021, στο επίπεδο των τελικών δικαιούχων, προκειμένου να επιβεβαιώσει τα ποσοστά σφάλματος του κατασταλτικού ελέγχου· σημειώνει ότι το Ελεγκτικό Συνέδριο δεν εντόπισε σφάλματα ή αστοχίες ελέγχου στους δικαιούχους της κοινής επιχείρησης που βρέθηκαν στο δείγμα·

46. επικροτεί το γεγονός ότι, το 2022, όλες οι κοινές επιχειρήσεις άρχισαν να υλοποιούν δράσεις για τη μείωση του ποσοστού σφάλματος σύμφωνα με τη δράση που πρότεινε το Ελεγκτικό Συνέδριο, συμπεριλαμβανομένης της διερεύνησης των επιλογών για απλουστευμένες μορφές δαπανών όπως οι μοναδιαίες δαπάνες, τα κατ' αποκοπήν ποσά και οι ενιαίοι συντελεστές, με στόχο είδη δικαιούχων που ενέχουν μεγαλύτερο κίνδυνο σφάλματος, όπως οι ΜΜΕ και οι νέοι δικαιούχοι·
 47. σημειώνει ότι, όπως και στην περίπτωση της αντιμετώπισης δυνητικών συγκρούσεων συμφερόντων, και προκειμένου να εφαρμοστούν οι απαιτήσεις που απορρέουν από τη συστατική της πράξη σχετικά με το θέμα αυτό, η κοινή επιχείρηση έχει εγκρίνει, μέσω του εσωτερικού νομικού πλαισίου της, κανόνες σχετικά με τα μέλη και το προσωπικό της, καθώς και με τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου της, και ότι οι ετήσιες δηλώσεις συμφερόντων των εν λόγω μελών του διοικητικού συμβουλίου της είναι διαθέσιμες στο κοινό στον επίσημο ιστότοπο της κοινής επιχείρησης.
-